JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1853. Zaturdag 3 September. N°. 70.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco.*

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is **zestig duiten** voo. de **vijf woorden**, behalve het zegel.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, van 1 September 1853 no. 4, is aan *R. W. Thomson* verleend een, tot uitsluitende vervaardiging en verkoop der voorwerpen, strekkende octrooi, voor den tijd van *vijftien* jaren, op de invoering van eene, als hij verklaart, door hem gedane uitvinding, bestaande in een *centrifugaal toestel openende in den omtrek, ten dienste der suiker-fabrikatie in deze kolonie.*

Benoemingen.

Civiel Departement.

GEPENSIONEERD:

Eervol uit 's lands dienst ontslagen hoofdingenieur van den waterstaat en 's lands gebouwen *J. Tromp.*

BENOEMD:

Tot substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Samarang, mr. *Th. Schuurman Jkz.*, thans eerste substituut-griffier bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie.

Tot notaris te Amboina, *F. J. E, Neumann*, bij besluit van 22 April 1853 no. 5 benoemd tot pakhuismeester aldaar; onder aanteekening, dat beide betrekkingen gelijktijdig door hem zullen worden bekleed.

Tot secretaris, tevens boekhouder bij het vendudepartement te Soerabaya, *F. W. Ries*, thans tweede kommies op het residentie-kantoor aldaar.

BEVORDERD:

Tot kontroleurs der tweede klasse bij de landelijke inkomsten en kultures, *C. P. W. A. van Spall* en *K. W. F. Valck Palm*, thans kontroleurs der derde klasse.

Militair Departement.

BENOEMD:

Tot magazijnmeester der artillerie van de eerste klasse, met den rang van kapitein, de eerste luitenant-magazijnmeester der tweede klasse *J. P. Huijser.*

Advertentien.

Vertrek van de Landmail gedurende het Jaar 1853.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze bekend, dat het vertrek der stoomschepen, bestemd voor den overvoer der brievenmalen van Batavia, via Muntok en Riouw, naar Singapore, gedurende 1853, zal plaats hebben als:

In de maand	September	op	8	en	25	van die maand
» » »	October	»	10	»	26	» » »
» » »	November	»	9	»	26	» » »
» » »	December	»	11	»	27	» » »

terwijl die schepen de terugreis van Singapore zullen aannemen binnen 24 uren na de aankomst aldaar van het van Ceylon verwacht wordend pakketschip der Peninsular and Oriental Steam Navigation Company, zonder de aankomst aftewachten van het stoomschip van Hongkong.

De brievenpakketten, bestemd om met deze gelegenheid te worden verzonden, zullen gesloten worden bij het postkantoor te Weltevreden:

a. voor zoo veel betreft de brieven voor Europa, Britsch-Indie, China, enz., daags vóór het vertrek der stoomschepen naar Singapore, 's namiddags ten 1 ure.

b. voor zoo veel aangaat de brieven voor Banka, Palembang en Riouw, twee dagen voor dat vertrek, op denzelfden tijd.

BATAVIA, 22 *April* 1853.
De Directeur voornoemd,
DE VEER.

De Resident van Samarang maakt, bij advertentie van 26 Augustus, bekend, dat, op den 22sten September e. k., ter zijner secretarie, eene uitbesteding bij den afslag zal worden gehouden van de ondervolgende leverancien en transporten voor de dienst van het jaar 1854, te weten:

1. Voor den aanmaak en de levering van cochenille kisten ten behoeve der onderscheidene residentien, begroot op 550 stuks.

2. Voor het beslaan der gouvernements postpaarden, welke in de residentie Samarang om de zuid van Samarang zijn gestationneerd.

3. Voor het onderhoud van alle wagen- en kartuigen, leidsels, zadels en halsters, zoomede van de karren, behoorende tot de paarden- en brieven-posterijen der residentie Samarang.

4. Voor de levering van driedraads blaauw geverwd linnen, van één el breed, bestemd voor den aanmaak van kleedingstukken voor de mannelijke gecondemneerden in Nederlandsch-Indie, begroot op 48000 ellen, moetende maandelijks eene hoeveelheid van 4000 of om de twee maanden eene hoeveelheid van 8000 ellen in 's lands civiele pakhuizen te Samarang worden geleverd.

5. Voor de levering van zeeflinnen ten dienste van 's gouvernements indigo fabrieken op Java, begroot op 6200 ellen grof en 1500 ellen fijn zeeflinnen.

6. Voor den overvoer van gouvernements kopergeld.

7. Voor den aanmaak en de levering van de voor sommige residentien op Java benoodigde posterijartikelen, in twee perceelen, zijnde de begrootte hoeveelheid van het

Eerste perceel: 20 stellen wagentuigen voor 6 paarden compleet, 80 stellen wagentuigen voor 4 paarden compleet, 85 stellen kartuigen voor 2 paarden vóór elkander, compleet, 45 stellen kartuigen voor 1 paard compleet, 95 zadels met toebehooren compleet, 10 stuks waarlooze leidsels voor 6 paarden, 20 idem voor 4 paarden, 15 idem voor 2 paarden, 5 idem voor 1 paard, 5 paren stangen, 60 stuks groote valiezen voor postkarren, 12 idem kleine voor postkarren, 15 stuks groote brieventasschen overtrokken met verlakt leder, 15 kleine idem, } Met hangsloten en dubbele sleutels. 645 stalhalsters, en

Van het tweede perceel: 180 stuks kammers, 346 stuks roskammen, 346 stuks rosborstels, 5 stuks brand- of merkijzers, 20 stuks scharen, 5 stuks kammen (hoornen), 15 stuks draagbalies, 5 stuks stallantarens (groote soort).

Vendutien.

Op Maandag 5 September, voor het commissiehuis van *John Pryce en Co.*

Op Dingsdag 6 September, voor het commissiehuis van *A. van Ommeren en Co.*

Op Woensdag 7 September, voor het commissiehuis van gebr. *Roselje & Co.*

Op Donderdag 8 September, door *Bunder*, voor het woonhuis van *Rameau*, Bazaar Baroe.

Op Vrijdag 9 September, door *Vouté en Jacobsen*, voor de woning van de Chinesche vrouw *Giam Pangnio*, op Pintoe Ketjiel.

Op Zaturdag 10 September, des voormiddags ten 10 ure, voor 's lands kleeding- en provisiepakhuizen.

Op Vrijdag 16 September, voor het commissiehuis van *A. vaa Ommeren en Co.*

Aangekomen Vreemdelingen.

Van 29 Aug. *tot en met den* 1 Sept. 1853.

Java Hotel. H. Teerlink, van Rotterdam. — F. J. Dutrieux, van Tiel. — A. C. Schroder, van Amsterdam. — M. W. Boterman, van Rotterdam. — Van Guerke en echtgenoot, van Bantam. — Th. Hessil, van Rotterdam. — A. G. de Haas, van Batavia. — T. W. van Straten, van Australie. — K. Latjes, van idem. — C. J. Bak, van Cheribon. — A. van Schreven, van idem.

Marine Hotel. P. Schuurman, van Pasoeroeang. — J. F. R. Göbel, van idem. — H. de Boer, van Padang. — W. van der Hoeven, van Bantam. — J. E. van Leeuwen, van Samarang. — C. Andreas, van idem. — G. H. Muller, van Buitenzorg. — De Nereé, uit hat Hospitaal.

Hotel Willem II. J. Wanger Jr., van Pasoeroeang. — Charlac, van Soerabaya. — Reuter, van idem.

Bataviasche Tentoonstelling.

De ondergeteekende, resident van Batavia, verwittigt mits deze het publiek, in verband met de in de Javasche Courant van den 20sten Augustus jl. gedane aankondiging, nopens het tijdstip der opening van de tentoonstelling, dat alle voorwerpen welke men van deze hoofdplaats zoude wenschen in te zenden, vóór den 15den September aanstaande zullen moeten worden aangeboden, kunnende, ten einde den vereischten tijd over te laten voor de rangschikking, inventarisatie enz., na dien datum geene voorwerpen meer worden aangenomen.

BATAVIA, den 29sten *Aug.* 1853.
De Resident voornoemd,
P. VAN REES.

Advertentiën.

Getrouwd:

S. BEIJERS VAN DER VLUGT,
met
A. S. W. C. WATERLOO.

PASSOEROEWAN, *den* 10 *Augustus* 1853. (760)

Bevallen van eene DOCHTER. *C. H. Döbel*, echtgenoot van
(753) W. F. G. POOL.
BATAVIA, 31 *Augustus* 1853.

VENDUTIE

Op *Maandag*, den 5 *September* 1853

Voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*, van 83 balen min of meer beschadigde Goeniezakken, Wollen en Katoenen Goederen, Katoen Twist, Pakgaren, Loglijn, eene partij Komijnzaad en Anijszaad, Hanglampen, Stolpen, eene Boot afkomstig van het verongelukte schip *Bournoeuf* en verder de reeds meermalen geadverteerde standaards voor een suikertoestel, welke op de vendutie van den 25 Augustus l.l. niet verkocht zijn geworden, zoomede 100 llammen en eene groote partij Jattiehouten Koffers. (763)

M. GUGERT,

Vroeger Meester Knecht Horologiemaker bij den Horologiemaker en Wagenverhuurder *Lambert Heinrich Lück*, op Goenoeng Saharie te Weltevreden, maakt bij deze aan de geachte Ingezetenen van Neêrlandsch-Indië bekend, dat hij zich nu voor eigen rekening gevestigd heeft en al zijn werk gedurende een jaar guarandeert.

Bij hem verkrijgbaar Pendules en Klokken.

Adres: **M. GUGERT,** *Horologiemaker Bazaar Senen Weltevreden.* (754)

☞ *A. Z.* wenschte gaarne zijne vrije uren te benuttigen tot het bijhouden van boeken of tot het voeren van correspondentie in de Hollandsche, Engelsche en Fransche talen.

Adres bij de Heeren *van Haren Noman & Kolff.* (756)

☞ De Ondergeteekende, directeur van het Gezondheids-établissement te Gadok, afdeeling Buitenzorg, verzoekt de belanghebbenden, die zich derwaarts wenschen te begeven, om zich vooraf tot hem te wenden, ten einde zich niet aan mogelijke teleurstelling bloot te stellen, van alle vertrekken bezet te vinden.

(746) Dr. J. GERDENIER.
GADOK, 30 *Augustus* 1853.

Wordt gevraagd

op eene fabriek een opziener, die goed kan schrijven en wat van de boekhouding verstaat, tegen betaling van p. m. *f* 50,— zilver 's maands naar mate van geschiktheid, rijst, zout, olie en vrije woning. Adres brieven franco postkantoor Bandong A. Z. (725)

☞ Bij eene familie in de binnenlanden van Java wordt verlangd een Gouverneur of eene Gouvernante voor de opvoeding van een drietal knapen en een meisje, allen tusschen de zeven en elf jaren oud.

Reflecteerenden, voorzien van behoorlijke bewijsschriften, gelieven zich met franco brieven onder letter M. te adresseren aan het postkantoor te Madioen. (726)

NED.IND.STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Buitengewone Algemeene Vergadering van Deelhebbers op Donderdag den 15 dezer des morgens ten 10 ure ten kantore van

De Directeuren,
(759) MACLAINE, WATSON & Co.

DE HUISHOUDSTER (*vervolg.*)

Met dien uitroep ijlde hij naar de keuken, maar daar werd hij eene nieuwe boosheid van de meid gewaar. De haard was koud; de waterkuip ledig; geen spaantje hout in den bewaarbak, de sleutel tot den houtstapel nergens te vinden. Hij doorzocht de geheele keuken, haalde eindelijk zwavel uit zijne woonkamer en putte zich uit in niet zeer menschlievende wenschen tegen de vertrokkene dienstboden. Reeds had hij zich met een mes gewapend om een houten bord in brandhout te veranderen, toen eensklaps een luid geschel aan de tuindeur hem verschrikte en hem te binnen bragt, dat hij nu ook zijn eigen portier zijn moest. Hij ijlde naar buiten. Voor de tuindeur hield eene huurkoets stil, naast den koetsier op den bok stond een kleine koffer en een reiszak; binnen in den wagen zag hij een dameshoed met een zwarten sluijer.

» Ik heb eene kleine verandering in mijne huishouding gebragt, » zeide hij tot jufvrouw Wagner en drukte hare hand in beide de zijnen, toen hij haar uit de koets hielp; het doet mij voor u zeer leed, want gij zult u nu in den beginne eenig ongemak moeten getroosten; maar ik kon niet anders; koetsier, breng die pakjes in huis — is dat alles? De koetsier gaf een bevestigend antwoord. » Wat komt u toe voor den rid? » » De dame heeft mij reeds bestaald· »

» Sluit dan de deur achter u. En nu, jufvrouw Wagner, ben ik u eenige opheldering schuldig: mijne keukenmeid, die reeds sedert vele jaren in mijne dienst was, werd heden, toen ik haar iets beval, wederspannig; de andere meid volgde haar voorbeeld, zoodat ik beiden een half uur geleden heb moeten wegzenden. Het ergste echter is, dat die beide kwaadaardige schepsels het vuur hebben doen uitgaan en het water wegloopen en dat ik geen hout kan vinden om op nieuw vuur te maken. Juist wilde ik dit bord in tweeën splijten, toen gij kwaamt. »

De schoone weduwe liet het aardigste lachje hooren, dat als Elfengezang het gehoor van den heer Falkenstein trof, deed haastig hoed en doek af en ijlde naar de keuken. Hij volgde haar en verwonderd zag hij haar na, hoe zij als eene hinde heen en weder liep, zoo ligt dat men niets van haar hoorde, dan het ruischen van haar kleed. In één oogenblik had zij een voorraad van dor hout ontdekt op eene plaats, waar men het zeker 't allerminst vermoed zou hebben.

- Ik ben blijde. dat gij dit bord niet gebroken hebt, » riep zij andermaal met een bevallig lachje, » er ligt toch hout genoeg in het kamertje onder den trap. »

» Laat mij dat doen. Gij zult uwe handen vuil maken, » zeide hij en wilde haar het hout afnemen; » Laat mij het vuur aanmaken. -

» Volstrekt niet, » antwoordde zij, » en ik twijfel bijna of gij er wel mede teregt zoudt komen. »

» Daarin zoudt gij u misschien niet bedriegen. Maar ten minste zal ik hier niet werkeloos blijven staan, maar brood en boter krijgen. Voor hij dit gevonden en op de aanregttafel geplaatst had, brandde het vuur reeds helder op en de gevulde waterketel begon alreê te zingen. » Wanneer ik nu de koffij vinden kan dan zal ik die ten minste malen, » zeide hij.

Zij had niets tegen die dienstvaardigheid en toen hij daarmede geeindigd had, nam zij hem het het gemalene ernstig af, bedankte hem zeide: » Ik geloof nu alles wat ik noodig heb te kunnen vinden, mijnheer! Wanneer gij nu zoo goed wilt zijn in de eetzaal te gaan, zal ik u binnen weinige minuten koffij schenken. »

In plaats van haar echter te gehoorzamen, leunde de heer Falkenstein tegen de provisiekast en keek in gedachten voor zich heen, terwijl zij met hare bezigheden voortging, zonder op hem te letten. Hij vatte al zijn moed bijeen en, na eene korte pauze, begon hij verlegen; » Wij moeten nog slechts omtrent één punt overeenkomen; jufvrouw Wagner, en had dat vroeger geschied, het zou aangenamer voor ons beiden zijn, niet waar? »

De jonge weduwe keerde zich eenigzins verschrikt naar hem toe en verbleekte; zij vestigde zonder een woord te spreken haar blik half vragend, half vreezend, op zijne trekken en hij voer voort:

MAATSCHAPPIJ:

TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN,

AFDEELING *BATAVIA.*

Vergadering van de Leden, op Dingsdag den 6den September aanstaande, des avonds te half acht ure, in eene der zalen van **het Loge-Gebouw** te Weltevreden.

tot het verkiezen van eene Direktie.

De kommissarissen, belast met de handhaving van het bestaan der *Afdeeling Batavia.*

P. VAN REES.
STEUERWALD.
(744) Mr. L. W. C. KEUCHENIUS.

BATAVIA, 31 *Augustus* 1853.

MAATSCHAPPIJ *DE ATLAS* te AMSTERDAM.

De ondergeteekende, expresselijk herwaarts gekomen en gemagtigd om de belangen dezer Maatschappij voor te staan, maakt aan belanghebbenden bekend, dat in de fabriek van deze Maatschappij worden vervaardigd alle soorten van Stoom werktuigen, Stoomketels, Suikermolens, Zaagmolens, Watermolens, Koffij en Rijstpelmolens, Hijdrautique Persen, Yzeren Laadponten, enz., enz. benevens voornamelijk alle bij de Suikerbereiding benoodigde toestellen, als, de aan deze Maatschappij geoctrooijeerde verdampingstoestellen bekend onder den naam van Cône de Lembecq en de Centrifuges zoo als dezelve met de beste verbeteringen in genoegzaam alle suiker fabrieken in Europa en in de West Indien worden gebruikt, Lucht ledige Pannen, Défécatie pannen, Bascule ketels, gewone en Platte ketels voor de oude Baterij; verder de vereischte toestellen om de Sijstemas van Melsens, Roussean, Stollet, en alle andere tot heden bekende wijzen van Suikerbereiding aan te wenden.

In de West Indien en in Louisiana verscheidene Suikerfabrieken met toestellen, in voornoemde fabriek vervaardigd ingerigt hebbende, biedt hij zich thans aan, om ook in deze kolonie bestellingen aantenemen en uit te voeren; Verdere inlichtingen zijn te bekomen bij de Heeren *B. Kopersmit & Co.*, te Batavia te Samarang en te Soerabaya bij den Heer *W. Cores de Vries.*

(727) P. J. VAN DOLDER.

BATAVIA 29 *Augustus* 1853.

COMMISSIEHUIS MEESTER CORNELIS.

Lans Bier. (750)

LAMPEN.

De ondergeteekenden ontvingen eene factuur Hang-, Tafel-, Muur en Kantoorlampen, allen van eene bijzonder goede kwaliteit.

(755) VAUPEL & Co.

VERSCHE PROVISIEN

zijn op nieuw bij de ondergeteekenden ontvangen, als: Boter, Hammen, Kazen, Rolpens, Worst, Saucijsjes, gerookte Ossenhaasjes, Saucijs-de- Bologne, Rook- en versche Zalm, een groot assortiment Vleeschen en Groenten in blikken en vaatjes, gemengde Zuren, enz.

(730) VAUPEL & Co.

BISCUITS CARLISLE.

Fijne Waterkrakers voor Kindervoedsel, en fijn Banketmeel in blikken van 24 ℔ bij

(731) VAUPEL & Co.

Crèpe Chewls en Echarpen.

Hiervan ontvingen de ondergeteekenden van China eene belangrijke partij.

(734) VAUPEL & Co.

PAS ONTPAKT:

een factuur fraaije ronde en vierkante Karpetten, Alcatieven, enz.

(733) VAUPEL & Co.

IN COMMISSIE ONTVANGEN:

4 Hangklokken, zoogenaamde Regulateurs van *Roi* te Parijs, loopende eene maand.

(732) VAUPEL & Co.

SELTERS WATER Ao. 1853.

Het kantoor van de minerale wateren van het Groot Hertogdom Nassau, zond aan de ondergeteekenden per de Ardjoeno: 140 manden Selters water op $1/2$ kruiken.

(735) VAN DEN BIESEN & ZOON.

Per de *Zeevaart*, de *Ardjoeno* en andere Bodems ontvingen de ondergeteekenden, de navolgende goederen direct aan hen geconsigneerd:

140 manden Selters water op $1/2$ kruiken.
175 kisten Chateau St. Pièrre, St. Julien, in Frankrijk getapt en in kisten van 4 donzijn.
125 donzijn Madera-drij in vierkante halve bottels.
75 idem Roode Port. } merk Bruna Silva & Co. te
25 idem Witte idem. } Oporto.
50 idem Rudesheimer van het huis C. Lauteren en Sohn te Mainz.
80 idem Witte Fransche Brandewijn.
$6/2$ Pijpen Cognac.
60 kistjes Liqueren van Wijnand Fockink te Amsterdam.
60 vaten Haantjes Bier op flessen.
25 idem Baijersch Bier.
50 kistjes Engelsche Darham mosterd.
40 kisten diverse provisien van Alberdingh Thijm, Nieuwenhuisen en Philippe en Canaud te Nantes.
200 kistjes Eau de cologne van Johan Anton Farina te Keulen.

(736) VAN DEN BIESEN & ZOON.

OP NIEUW VERKRIJBAAR

bij de ondergeteekenden de met roem bekende Scheermessen van *Rodgers and Sons* te *Sheffield*, en

COWVAN'S AANZETRIEMEN

waarop de Stompste Scheermessen en andere fijne snijdende Instrumen en oogenblikkelijk den hoogsten graad van scherpheid verkrijgen. Beide artikelen worden bij den verkoop geguarandeerd.

(741) GEBR. ROSELJE & CO.

VERKRIJGBAAR

Bij de Ondergeteekenden twee nieuwe geheel compleete **Billardten** te Brussel vervaardigd.

(742) GEBR. ROSELJE & CO.

Direkt uit Europa ontvangen een prachtig factuur Spiegels in solide rijk vergulde Lijsten waarvan de voornaamste dimensiën zijn als volgt:

204	bij	111	Ned. duimen.	174	bij	108	Ned. duimen.
201	»	111	» »	171	»	102	» »
195	»	114	» »	162	»	102	» »
188	»	111	» »	156	»	99	» »

Bovenstaande dimensiën zijn die der Glazen zonder inbegrip van de Lijsten.

(745) GEBR. ROSELJE & CO.

Ontvangen:

eene groote partij divers Fransch Kinderspeelgoed bij

(749) B. J. LEON, *Basaar Senin.*

Bij *Ph. F. Voorneman* te Salatiga,

verkrijgbaar:

Fransch Bier,	Fransche Azijn.
Fransche Wijn in kisten,	Vruchten op Brandewijn,
J. Alberty Cognac,	enz. (729)

TOKO SALATIGA.

Per het Nederlandsch schip *Schoon Verbond* onving de ondergeteekende:

Valcker Bier op fust,	Koek,
Haantjes Bier,	Saucijs de Bologne,
Bessen Genever,	Rookvleesch,
Pommerans en van der Veens Bitter,	Saucijssen in witte stopflesschen,
Haring,	Rolpens in id. id.,
Anshovis,	Hammen,
Stoom Zalm,	Boter,
Gerookte Zalm,	Vruchten,
Blikken Vleeschen,	enz.
Bloem-, Roode en Zuurkool,	

(728) Ph. F. VOORNEMAN.

BONNIOL,

Mr. Kleedermaker te *Batavia.*

Rokken en Jassen van zwart laken 1 kwaliteit *f* ...
Militaire en Schuttersjassen van blaauw laken. » ...
Broeken van zwart satin de laine. 1 kwaliteit. » ...
Tricot-broeken (Bonjean) zwart. . . . . » ...
Tricot-boeken (gekleurd) van . . . . *f* 18.— a » ...
Gekleurde zijden en zwart satijnen vesten *f* 10.— a » ...

Wanneer men zelf de stoffen verlangt te leveren, de prijs van het maakloon voor rok of jas *f* ...
Van een broek. . . . . » ...
Van een Vest. . . . . » ...

Bij vervaardigt eene geheele kleeding binnen de... van 48 uren. (5...

TE KOOP OF TE HUUR

het Huis op het KONINGSPLEIN, hoek Campong-S... bevraagbaar bij

(753) WIGGERS VAN KERCHE...

Wissels op *Amsterdam*, *Londo...* en *Parijs*,

bij

(751) METZENDORFF, WILMANS & C...

Wissels op *Nederland.*

à 6 Maanden na dato, bij

(640) B. SANIER, SUERMONDT & C...

GREAT HESSIAN STATE LO...

OF 6,725,000 DOLLARS.

To be reimbursed with............16 588 510 Dol...
or............................£ 2 400 000 Ster...

THIS Loan is guaranteed by the Government, and ... tracted by the eminent Banking House of Messrs ... *A. Von Rothschild & Sons*, in Frankfort-on the-M... The following capital Prizes must be gained, viz:—

14 of 40.000 dollars.	60 of 4.000 dol...
22 » 36 000 »	60 » 2,000 »
24 » 32,000 »	120 » 1,500 »
60 » 8,000 »	190 » 1,000 »

&c., &c. The smallest Prize is 55 dollars.

The next drawing will take place in December 1...

The Price of the Shares is as follows:—

One Share for £ 1 St.	Thirteen Shares for £ 10
Six do. for £ 5 »	Thirty do. £ 20

Sixty-five Shares for £ 40 Sterling.

Remittances can be made in Bank Notes, Bills, Drafts on Europe, &c. Each Shareholder will rec... the Prospectus, with full particulars; and after the ... wing, the List of the successful Numbers, which ... also be published in the leading Journals. The P... will be paid in Cash at Frankfort-on-the-Maine, ... London, New-York, or any city in the world.

☞Apply without delay to Messrs *J. A. Schwarzsc... & Sons*, Bankers, Frankfort-on-the-Maine, German... their House, Messrs *A. Schwarzschild & Co.*, 25 ... bard Street, London. Remittances which arrive to... will be returned to the sender, or if he prefers it, ... res for the following drawing will be forwarded.

Prospectuses may be seen at the Office of this pa... (68...

GREAT HESSIAN LO...

OF 6,725,000 DOLLARS.

THE following Large Prizes must be gained, viz...

14 of 40.000 dollars	60 of 4.000 dolla...
22 » 36.000 »	60 » 2.000 »
24 » 32.000 »	120 » 1.500 »
60 » 8.000 »	180 » 1.000 »

&c., &c. The smallest Prize is 55 dollars.

The next drawing will take place 1st December, 1...

Fixed Prices of the Shares: —

One Share for £ 1 St.	Thirteen Shares for £ ...
Six do. for £ 5 »	Thirty do. for £ ...

Each shareholder will receive an official list of winning numbers. The Prizes will be paid in cash, in full, WITHOUT DEDUCTIONS, through the various B... Shares in the Frankfort Distribution may also be ... tained at lower prices than at any other House. Remittance in Bank Notes or Drafts on account ... Receiver General for this Loan distribution, are ... directed and addressed to Messrs. *B. Friedberg and ...* 8, Regent's Terrace, Commercial Road, London, ... land. (68...

» Toen ik mijne aankondiging deed plaatsen, waarin ik vermeldde dat welligt eene beschaafde, doch in bekrompene omstandigheden verkeerende, vrouw het niet beneden zich zoude achten, eene plaats als huishoudster in mijn huis aan te nemen, dacht ik dat waarschijnlijk eene vrouw van rijperen leeftijd, die bekrompen en behoeftig van een klein pensioen of een karig inkomen moest leven, om deze betrekking aanzoek zou doen. In dat geval had ik reeds van te voren besloten, eene zoodanige vrouw zóó te behandelen, als ik aan haren stand en hare beschaving meende verschuldigd te zijn; zij zoude met mij aan tafel eten wanneer ik gasten had, de honneurs van mijn huis waarnemen, en ik zoude haar gezelschap toestaan, zoo dikwijls dit hare en mijne verkiezing was. Dat was mijn voornemen, en gij zult daarin niets kwaads zien, maar dat veeleer voor het regte houden, niet waar? »

» Zeer zeker, onbetwistbaar, » antwoordde jufvrouw Wagner uit een beklemde borst, maar wenschte zich in stilte vijftig mijlen verder.

» Welnu dan; omdat gij nu toevalligerwijs juist het tegenovergestelde zijt van datgene wat ik verwachtte; namelijk in plaats van eene hatelijke oude matrone, eene bevallige vrouw van drie-en-twintig jaren en — zoo voorts, zult gij van mij naar regt en billijkheid niet kunnen verwachten, dat ik u daarom met minder beleefdheid behandelde, dan ik elke andere fatsoenlijke vrouw gedaan zou hebben! Werp nu slechts een blik op dat eenzame kopje, dat gij daar straks op het presenteerblad hebt gesteld; bestaat er een vervelender en verlatener wezen, dan het individu, voor wien dat kopje bestemd is? Gij zult in alle opzigten vrij in uw doen en laten en uwe eigene meesteres zijn, lieve jufvrouw Wagner; maar dat verzoek ik u ten mijnen believe te doen. Gij moet met mij aan tafel eten en gij moogt het nooit doen blijken of mij onder het oog brengen, dat gij hier dienstbode zijt. Ik zelf zal u nooit daaraan herinneren en ik verzoek u voortaan altijd in het geheugen te houden, dat gij in mijn huis eene plaats bekleedt, welke ik niet geaarzeld zou hebben aan mijne eigene zuster, wanneer ik nog eene ongehuwde had, aan te bieden. » Met deze woorden nam hij nog een kopje en zette dat naast het andere op het presenteerblad.

Jufvrouw Wagner zag hem verwonderd aan en vroeg zich in stilte, of het den goeden heer niet een weinig in de bovenverdieping scheelde; maar er lag zoovele hartelijke welwillendheid en gulheid in zijne stem, dat zij het niet van zich kon verkrijgen hem tegen te spreken. » In welke kamer zijt gij gewoon koffij te drinken, mijnheer Falkenstein? » vroeg zij hem.

» Gij moogt het theeblad volstrekt niet dragen, » riep hij uit en nam het haar af. » Ik drink gewoonlijk koffij in de eetzaal, maar wat dunkt u, wanneer wij hier dronken? Ik geloof het is hier even goed en het ... u eenige moeite uit. Hebt gij er iets tegen? »

» Volstrekt niet, mijnheer, wanneer gij er mede ... vreden zijt! » antwoordde jufvrouw Wagner. » W... dan blijven wij hier, » zeide hij en reikte haar ... stoel toe. Gedurende den maaltijd onderhield hij ... over het huren van dienstboden, waarin hij haar ... heel meesteres wilde laten. » En nu, » eindigde ... » zal ik de vrouw van den tuinman halen, die ... behulpzame hand kan bieden, tot gij u van n... dienstboden voorzien zult hebben; zij heeft hier ... meer geholpen, toen ik eene werkmeid noodig ... Uwe kamer is waarschijnlijk nog niet in orde geb...

» Welke kamer hebt gij dan voor mij bestemd? »

» Wanneer gij den trap oploopt, komt gij aan ... langen gang, aan welks einde eene deur leidt ... eene kamer met een blaauw tapijt. Die heb ik ... bestemd. »

» Ik dank u, mijn heer, ik zal dadelijk mijne ... naar boven brengen. »

» Zoudt gij dat doen? Dat zou ik wel eens ... zien, » riep hij uit, ijlde den trap op naar boven ... reeds, voor dat jufvrouw Wagner het verhinderen ... den kleinen koffer en reiszak naar boven gebragt ... pronkkamer, en was uit het huis verdwenen ... nog bemerkte, wat hij gedaan had. Eerst toen ... re bagaadje niet meer beneden zag, ried zij wat ...

ONTVANGEN:

[..]uysmans, Grondbeginselen der *Teekenkunst* of handleiding om het teekenen grondig te leeren. 72 platen [..]ier. 1862. *f* 22—.
[..]orts:
[..]eren Landmeters-Kruisen, fijne Instrument doozen [..]sorten.
[..]*ermann's* en Fransche Verwdoozen. Faber-Silber-Potlooden. *Arnold's* Marking-Inkt, bij
VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Victor Hugo*, *Napoleon le Petit.
Les Nuits de Saint-Cloud.
***Le Case du Père Tom*, richement [..]strè.**
Grand Portrait de l'Empereur et l'Emperatrice des Français.
[..]hez
VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

[..]OR LEESGEZELSCHAPPEN.
DE NIEUWSTE HOLLANDSHE EN FRANSCHE LITTERATUUR

tegen eene geringe verhooging van oorspronkelijken prijs steeds te be[..] te *Batavia* bij
H. M. VAN DORP.

[G]ENEESKUNDE.
M. van Dorp te Batavia.

heeft ontvangen:

[..]orel. Klinische studien over de Zielsziek[..]met 13 pl., 1e deel ... *f* 6,—
[..]*ale's*. Leerboek der onderbuiksbreuken.. » 4,—
[..]*romeyer*. Handboek der heelkunde, 1e deel. » 13 —
[..]*erichs*. Over de Spijsvertering ... » 3,50
[..]*uys v. d. Hoeven*. Anthropologisch onder[..] » 4,—
[..]*och*. Kliniek der Buikziekten I ... » 4,—
[..]*er*. De algemeene levensregeling voor be[..] menschen ... » 6.—
[..]*ger*. Handboek der heelkundige verband[..] » 8,—
[..] Leerboek der Ophtalmologie, 2 dln. » 13,—
[..] *Duchatelet*. La Prostitution dans la [..]de Paris, 2dn relié ... » 16 —
(739)

[C]ontant te koop voor *f* 70.— Rec.
[..]*anton*, *Cours de droit Francais*, 12 volumes, te [..] bij
H. M. VAN DORP.

[..]rouw *Overhand* verlaat Java. (761)

De Stoomboot Banda zal van hier vertrekken naar Samarang en Soerabaya de dag na aankomst der verwacht wordende Landmail, [..]niet tijdig arrivement derzelve, uiterlijk op Woens[dag] 7 September des morgens te 8 ure.
[..]ge en nadere inlichtingen zijn te bekomen ten [..] van
de Agenten,
B. KOPERSMIT & Co.

Stoomschip MACASAR.

Het vertrek van dit stoomschip naar Padang en Benkoelen is bepaald op Vrijdag den 9 de[..]zer des morgens ten 8 ure.
[..]ge en nadere inlichtingen zijn te bekomen ten [..]an
de Agenten,
B. KOPERSMIT & Co.

Passage naar het Engelsch kanaal wordt aangeboden met het Hamburgsche Kampagne schip *Java*, kapitein *Christiansen*, groot 1200 tonnen en uitmuntend voor den overvoer van Passagiers ingerigt. Adres bij
(752) METZENDORFF, WILMANS & Co.

BATAVIA.

Wij zijn in de gelegenheid gesteld omtrent de brik *Nina*, waarvan wij in ons No. van 31 Augustus spraken, als nog mede te deelen, dat dit vaartuig in volle zee op de hoogte van St. Paul door het Engelsch schip *The Sperit of the North*, bestemd naar Melbourne, in dien verlaten toestand, welken wij hebben berigt, gevonden is. De gezagvoerder van dien bodem heeft alstoen een stuurman en eenige matrozen op de bedoelde brik geplaatst met last om haar naar Java te brengen, terwijl hij zelf de reis naar zijne bestemming voortzette. Nu de brik alhier aangekomen is, zullen die schepelingen, naar wij vernemen, zich naar Singapore begeven om van daar met eene voorkomende gelegenheid naar Melbourne te vertrekken, ten einde aldaar op hunnen bodem terug te keeren.

— Z. M. schoenerbrik *Banka*, onder bevel van den luitenant ter zee der 1ste klasse *G. Tigchelmans*, zal op morgen de reis, via de Kaap de Goede Hoop, naar het moederland aanvemen.

— Wij waren dezer dagen in de gelegenheid een brief te lezen van een lijder, die, na eene zware buikziekte, in het gezondheidsetablissement te Gadok verpleegd wordt en aangezien wij gelooven, door de bekendmaking zoo wel in het belang van het publiek als van deze zoo nuttige en heilzame inrigting te handelen, zoo hebben wij de vergunning gevraagd, om al het daarop betrekking hebbende mede te deelen, hetwelk ons bereidwillig is toegestaan.

GADOK .. *Augustus* 1853.

. . . .

. . . .

Aangaande mijne gezondheid kan ik tot mijn groot genoegen berigten, dat een verblijf van slechts drie dagen reeds een gunstigen invloed op mij uitgeoefend heeft. Ik ben wel is waar nog niet in het bezit mijner krachten en de beenen zweilen nog dagelijks op, maar toch reeds in staat om 's morgens en 's middags eene wandeling te doen, die met elken dag meer en meer wordt uitgestrekt en ik leef in de zoete hoop van eindelijk ook van deze kwaal, waaraan ik reeds zoo lang lijdende ben, geheel bevrijd te worden.

Het verblijf alhier is inderdaad gansch en al geschikt om een weldadigen invloed op het ligchaam uit te oefenen; alles vereenigt zich om dit doel te bereiken en ik moet gul en openhartig bekennen, dat mijne, waarlijk niet geringe verwachtingen van deze inrigting, verre overtroffen zijn.

Ik hoop dat het U niet onaangenaam zal zijn, indien ik U mededeel, hoe ik hier den dag slijt.

Des morgens ten 6 ure rijs ik, na een gezonden slaap uit een goed en gemakkelijk bed op, gebruik een kop koffij en begin daarna dadelijk mijne morgenwandeling, die heden tot 8 ure geduurd heeft. Een geduchte eetlust openbaart zich als dan, waaraan ik echter, om de kwade gevolgen voor te komen, slechts zeer matig voldoe. Daarop volgt een genotvol niets doen, dolce farniente, in de achtergalerij, waar de toenemende warmte van den dag door zachte verfrisschende bergwinden zeer getemperd word.

Zoo vervliegen de uren tot den middag, de tijd om te ontbijten. De tafel voldoet aan alle billijke eischen, maar boven al het andere munten de groenten uit, die ik met onze Europeschen gelijk zou durven stellen.

De namiddag vervliegt even snel als de morgen, deels onder het genot van een gezellig onderhoud, deels onder nuttige en aangename overdenkingen, die onwillekeurig worden opgewekt door het grootsche en verrukkelijke der omstreken en het gelukkig gevoel der terugkeerende gezondheid.

De klok van vijf uren roept tot de middagwandeling om reeds bekende natuurtooneelen door herhaalde bewondering te dieper in het geheugen te prenten en nieuwen op te sporen en te ontdekken.

Het middagmaal is op zeven uren vastgesteld en duurt een uur Daarna vereenigt de vriendelijke huisvrouw het gansche gezelschap op echt Hollandsche wijze om de theetafel en de tijd om ter ruste te gaan nadert, eer men er aan gedacht heeft.

Alle aanwezige logés schijnen in elk opzigt te vreden over alles wat behandeling, tafel en verdere inrigtingen van dit gesticht betreft en ik voor mij beken zulks in de hoogste mate zijn, twijfelende ik dan ook niet, of het gezondheids-établissement te Gadok zal spoedig een welverdienden, goeden naam verwerven en gevestigd zien.

— Men berigt ons van Buitenzorg het volgende:

Op 11. Zondag (28 Aug.) heerschte er te Herwijnen, groote vreugde en levendigheid. De waardige directeur van het aldaar gevestigde opvoedings-gesticht, dr. *Gastmann*, vierde namelijk op dien dag de verjaring van zijnen geboortedag. Met ongeduld was deze dag door de jeugd te gemoet gezien, en waren reeds lang vooruit programma's opgemaakt, om dezelven zoo vrolijk en luisterrijk mogelijk door te brengen. Naauwelijks was dan ook het morgenuur geslagen, of al de knapen stonden op het ruime speelveld geschaard, en verwelkomden den feestelijken dag met een toepasselijk morgenlied. Dr. *Gastmann*. werd uit zijne kamer gezongen en door den vrolijken drom naar de eetzaal geleid, alwaar hem, onder aanbieding der bestemde geschenken, door elk der knapen eenen hartelijken gelukwensch werd toegebragt. Nimmer bleek het duidelijker dan op dat oogenblik, hoezeer de waardige man door zijne leerlingen bemind werd. Jammer maar dat niet de ouders der aldaar zijnde kinderen, daarbij konden tegenwoordig zijn. Zij zouden gerustgesteld en hoogst tevreden zijn met het lot hunner dierbare kinderen.

Tegen half elf. kwamen de uitgenoodigde gasten van Buitenzorg, Pondok-Gedé en elders aanzetten. Met luid gejuich gingen de jongens hen te gemoet, gewapend met vlaggen en bloemen, en voerden hen al zingende den berg op naar het instituut. Het is gemakkelijk te begrijpen, dat de geheele dag slechts eene aaneenschakeling was van genoegens.

Om 8 uur in den avond begon het bal, zijnde een bal masqué en costumé; verrassend was het om midden in het gebergte en de bosschen alle natien der aarde vertegenwoordigd te zien. Hier wandelde een Oostenrijksch officier, deftig gearmd met eenen Chinees, ginds werd een snaaksche pajas ernstig teregt gewezen door een domino, daar zag men Turken, Javaansche hoofden, Schotten, en middeleeuwsche pages in druk gesprek. Kortom het geheel leverde een bont en geestig schouwspel op. Ofschoon er dapper gedanst werd, vonden de dansers toch gelegenheid genoeg om buiten in het veld vuurwerken af te steken en ballons op te laten.

Eerst om een uur in den nacht begon men langzamerhand de slaapsteden op te zoeken, uitgezonderd de Herwijnsche knapen, die onvermoeid een gedeelte van den nacht doorbragten met het geven van serenades aan de kamerdeuren van de aldaar logerende gasten, tot eindelijk de vroege morgen en eenige ondermeesters hen naar de bedden dreven.

» Moge de heer *Gastmann* nog dikwijls jarig zijn" is de wensch der Herwijnsche jeugd, terwijl wij niet twijfelen of menig een zal met ons wenschen » dat Dr. *Gastmann* nog lang tot heil van Java's jongelingschap leven moge."

— Men berigt van Soerabaya dd. 29 Augustus 1853:

De stoomboot *Makassar* kapitein *Chevalier* is alhier behouden uit de Groote Oost aangekomen, zijnde het oponthoud van dien bodem voornamelijk het gevolg geweest van het gebrek aan steenkolen, waarvan op Batjang geene voldoende hoeveelheid aan handen was.

— Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal van Nederlandsch-Indie, kwam, na den 28sten Augustus des morgens ten 5 ure, de hoofdplaats van Madura, Bangkallan, verlaten te hebben, in den vroegen ochtendstond alhier ter reede aan en werd ingevolge het afgekondigde programma, bij de ontscheping, die dadelijk plaats vond, met de meeste plegtigheid ingehaald, komende H. D. ten 9½ ure in het residentiehuis aan. Ten 10 ure begaf Z. E. zich naar de kerk, alwaar de gemeente in groote getale ten gehoore was opgekomen en de prediker tot zijne tekst gekozen had de woorden uit het 14de vers van het IVde hoofdstuk van den algemeenen brief van den Apostel *Jacobus*, » *Want hoedanig is uw leven.*»

In het residentiehuis werd dien avond eene talrijk bezochte receptie gehouden en de illuminatie voor hetzelve was allerprachtigst.

Op Maandag den 29sten, had er des morgens voor Zijne Excellentie groote parade der schutterij en van het garnizoen plaats, die ten 8 ure afliep, waarna H. D. nog verschillende Gouvernements-etablissementen ging bezigtigen. Naar men ons schrijft zal het verblijf van Z. E. te Soerabaya duren tot Dingsdag den 6den September aanstaande. Wij hopen met den volgenden post nadere tijdingen te ontvangen, zijnde het bovenstaande ons slechts door tijdsgebrek in haast medegedeeld.

— Men deelt ons ook van Soerabaya mede, dat er den 21sten Augustus te Bezoekie, des middags omstreeks vier ure, een paar schokken vanardbeving gevoeld zijn, welke echter geene schade hebben veroorzaakt.

— Met genoegen lazen wij, in de Javasche Courant van heden, dat de Cholera in de adsistent-Residentie Patjitan aanmerkelijk verminderd is en men de hoop voedt, dat die ziekte weldra geheel aldaar zal ophouden.

[..]was en ging naar boven. Had hij echter hare [..]niet in die kamer geplaatst, dan had zij onmo[..]geloofd, dat hij dit elegante vertrek voor haar [..]stemd.

[..] zeide zij tot zichzelve, » dat gaat niet en [..]niet. Zijn gedrag jegens mij is, wel is waar, [..]nog zeer eerbiedig; maar ik moet hem toch [..]gen afstand houden, tot ik hem beter heb lee[..]kennen. Ach, wanneer het maar geene onvoorzig[..]van mij was hier heen te komen, maar hoe kon [..]verhelpen? Ik zal eens, terwijl hij zich ver[..]heeft, het huis doorzoeken, en mij een ander [..]uitkiezen. »

[..]brak de avond aan en het was onaangenaam [..]haar zoo geheel alleen in een wildvreemd huis [..]te dwalen; eindelijk besloot zij er toe en koos een [..]gewelijk kamertje met eene kleine bedstede [..]witte gordijnen, dat naar hare meening vrij wat [..]voor haar was geschikt, dan het staatsievertrek [..]de damasten gordijnen. Daarheen bragt zij hare [..], plaatste zich eindelijk aan het venster om het [..]op te nemen. Het laatste avondrood kleurde nog [..]en toonde haar het prachtige landschap [..]stroom, de tuinen en heuvels, verder op de [..]valen sluijer gehulde stad, welks geruisch de [..]en eenzame stilte dezer woning niet bereikte [..]langs slechts de dampende en dansende spoorwagen voortijlde. De stilte van het landschap, de eenzaamheid en ongewoonheid van haren toestand bragten haar in eene weemoedige en gedrukte stemming; zij ging aan het venster zitten en verzonk in diep gepeins. Het uitblijven van den heer Falkenstein, die al reeds langer dan een uur weg was, verontrustte haar; zij gevoelde zich zoo verlaten en eenzaam. Gedachten aan den geboortegrond, dien wij nooit kunnen vergeten, aan de schouwplaats harer kinderspelen kwamen haar voor den geest; zij dacht aan hare moeder en aan den donkeren treurwilg, die zijne takken over haar graf uitbreidde; zij herinnerde zich de beelden van haren gade, van haar huwelijksleven en lijden en gevoelde dubbel hare tegenwoordige eenzaamheid. Het hoofd op het vensterkozijnen geleund, brak zij in heete tranen uit:

» O, moeder, moeder! » riep zij luide met krampachtige snikken, waarom hebt gij uw kind niet tot u genomen in betere gewesten? Daar voelde zij op eens haar hare hand, die in den schoot lag, aanvatten en zachtkens drukken. Met een halfgeuiten kreet van schrik, sprong zij op, zag om en tegenover zich den heer Falkenstein!

» Ik wenschte dat ik u kon troosten, » zeide hij op een zachten toon, » doch ik beproefd het niet. Welligt kan ook slechts de tijd een balsem voor uw verdriet aanbrengen. Vergeef mij dat ik u zoo lang hier alleen heb gelaten, want de plaats moet u eenigzins vreemd zijn voorgekomen; maar ik kon de vrouw van den tuinman nergens vinden, nu is zij hier en ik heb het geheele huis door naar u gezocht om u den tuin te laten zien, zoo ver dit noch in de avondschemering kan geschieden. Wilt gij medekomen? »

» Zeer gaarne, uw voorstel is mij zelfs welkom; maar eerst wilde ik u om eene dienst verzoeken: laat mij hier wonen in dit kleine kamertje. Gij kunt het inderdaad niet ernstig gemeend hebben mij gindsche pronkkamer in te ruimen. »

» Dat zou niet passend zijn; aan de dienstboden zou het vreemd toeschijnen en tot lasterlijke gesprekken in de nabuurschap aanleiding geven.... »

» Ik begrijp wat gij zeggen wilt, » viel hij haar in de rede.

» Gij hebt groot gelijk; ik geef u volkomene vrijheid zoo te handelen als het u goeddunkt. »

(*Wordt vervolgd*).

ENGELAND.

De nieuwe Bill van de Income-tax, door H. M. goedgekeurd zijnde, is in werking gebragt gerekend van 5 April j. l.

— Brieven van Portsmouth van 29 Junij berigten, dat het eskader te Spithead thans onder twee vlaggen verdeeld is. De *Hertog van Wellington* van 131, de *Agamennon* van 91, de *Blenheim* van 60, de *la Hogue* van 60, de *Ajax* van 58, de *Edinburgh* van 58, de *Odin* van 16, de *Sidon* van 22, de *Eucounter* van 14 en de *Nerbudda* van 12 stukken voeren de witte vlag en staan onder de bevelen van den vice-admiraal sir *Thomas Cochrane*; de *Prins-regent* van 90, de *London* van 90, de *Imperieuse* van 60, de *Amphion* van 34, de *Highflyer* van 21 en het *Luipaard* van 12 stukken, staan onder de witte vlag en het bevel van den schout-bij-nacht *Corry*.

In alle arsenalen en havens van dit land heerscht de grootste werkzaamheid.

De admiraliteit heeft bevel gegeven tot het onmiddelijk bouwen van een nieuw schroefstoomschip van 100 stukken, dat den naam van den *Conqueror* zal voeren.

Te Devonsport werden op dit oogenblik dertien oorlogsschepen gewapend, die te zamen 546 vuurmonden voeren en vereenigd worden zullen onder het bevel van den admiraal *Ommanney* aan boord van den *Impregnable*. De *Cambrian* van 40 en de *Nile* van 80 stukken worden gerepareerd en eindelijk worden er nog vier schepen, te zamen 280 stukken voerende, opgebouwd.

Plymouth, 1 Julij. Heden morgen ten tien ure heeft de generaal *Ogareff*, eerste adjudant van den keizer der Russen, vergezeld door den luitenant gouverneur, den majoor-generaal *Simpson* en diens staf en tolk, het arsenaal bezocht. Na aan den opperbevelhebber, den vice-admiraal Sie *Thamas Cochrane* te zijn voorgesteld en het arsenaal te hebben doorloopen, ging hij aan boord van het jagt *Victoria en Albert*. De ekwipaadje was bezig te middagmalen en een stuk goed Engelsch ossenvleesch, den generaal aangeboden, scheen hem groot genoegen te doen. De *Fire-Queen* ontving den last om te stoken en hem naar boord van de *Agamennon* en *Duc of Wellington* te brengen. Hij nam deel aan een collation en deed door zijnen tolk den officieren ten hoogste bedanken voor het door hem genoten onthaal. De *Fire-Queen* is met den generaal teruggekeerd en hij heeft de eer genoten van door H. M. ten middagmaal genoodigd te worden.

— *Londen*, 5 Julij. De mail voor Oost-Indie, China en Australie heeft Southampton aan boord van den stoomer *Bengalen* verlaten. De brieven zijn naar die plaats in vier waggons overgebragt, wogen ongeveer 25 tonnen en waren geborgen in 325 kisten en 18 pakken, waarvan 97 kisten voor Indie, 70 voor China en 210 voor Australia.

Op Zaturdag den 2den dezer kwamen de mailen van Australia, Oost-Indie, Vereenigde Staten en West-Indie gelijktijdig des morgens alhier aan. De brieven van Australia alleen waren geborgen in 30 kisten en 247 zakken. Nimmer zijn de postbeampten met zoo veel werk overstelpt geworden. Niettemin heeft de uitdeeling met de meeste regelmaat plaats gehad.

— *Londen*, 6 Julij. De geruchten omtrent eene verandering in het ministerie zijn zoo veelvuldig, dat alle dagbladen zich daarmede bezig houden.

Onder anderen schrijft de *Standard* van gisteren:

Heden wil men in het West-End weten, dat lord *Aberdeen* aftreden zal. Zooveel is zeker dat het kabinet ten opzigte der Oostersche kwestie geweldig en bijna gelijkelijk is verdeeld.

FRANKRIJK.

Rochefort 1 Julij. In het dorp Ave, behoorende tot het kanton Rochefort vinden de doodgravers al zeer weinig werk. In het afgeloopen jaar zijn aldaar slechts zes personen overleden, waarvan de oudste 96 en de jongste 80 jaren telden.

— *Parijs* 2 Julij. De wapenschouwing van eergisteren te Satory is door twee gevallen gekenmerkt geworden, die in dezen tijd van oorlogzuchtige geruchten voorzeker wel mogen worden opgeteekend. De keizer heeft alle hoofdofficieren van het kamp te dineren gevraagd op het Trianon en na hun gelukgewenscht te hebben, een warmen toast voor het leger uitgebragt.

Volgens gewoonte hadden zich Oostenrijksche, Pruissische, Belgische en Russische hoofdofficieren bij den staat van Z. M. gevoegd. Deze zijn niet alleen niet te dineren verzocht maar hebben zelfs, zooals de etiquette medebrengt, niet eens den keizer hunnen eerbied kunnen betuigen.

Een generaal, aan het diner niet verre van den keizer gezeten, zeide op een toon dat Z. M. het hooren kon: te oordeelen naar de wijze waarop heden de manoeuvres gekommandeerd zijn, hebben wij niet alleen een Keizer, maar ook een Opperbevelhebber.

— *Parijs* 3 Julij. Het Fransche Gouvernement heeft van het Engelsche Kabinet eene nota ontvangen, mededeelende, dat Groot Brittannie de bezetting der vorstendommen door de Russen niet als een *Casus Belli* beschouwt en gevolgelijk zich door die daad niet geregtigd acht, om de vloot van den admiraal *Dundas* de Dardanellen te doen instevenen.

— Een telegrafisch berigt deelt mede, dat de tot het kommandement van het eskader in de Turksche wateren benoemde Vice-Admiraal *Hamelin* zich aan boord van het stoomschip *Pluton* heeft ingescheept om zich naar zijnen post te begeven. Men verzekert dat die opper-officier zijne vlag zal hijschen aan boord van de *Ville de Paris* een linieschip van het grootste charter, voerende 120 stukken.

ITALIE.

Volgens de *Giornale* van Rome, wordt de schade, door de laatste uitbarstingen van den Etna te weeg gebragt door deskundigen geschat op 46,102 dukaten, 34.855 op het grondgebied van Zafferana en 11.247 op dat van Milo.

— Van Florence, wordt onder dagteekening van 1 Junij het definitieve vonnis medegedeeld door het koninklijk geregtshof van Toskane in de zaak van *Guerrazzi* en zijne medepligtigen op dien dag gewezen.

Vooraf echter moeten wij vermelden, dat door het geregtelijk onderzoek gebleken is, dat aldaar geene zamenzwering heeft bestaan vóór het vertrek van den Groot-Hertog; dat de veranderingen in den vorm van het Toskaansche gouvernement door deszelfs vlugt eene noodzakelijkheid geworden was en eindelijk, dat die veranderingen met algemeene stemmen door de beide wettige kamers van het land waren aangenomen.

Zie hier nu wat dat vonnis bevat:

De heeren *Guerrazzi* en *Patracchi* zijn veroordeeld tot 16 jaren dwangarbeid, de onderofficier *Capecchi* tot 63 en de dadbladschrijver *Montazia* tot 90 maanden.

De gewezen minister van Justitie *Romanelli* is alleen vrijgesproken.

Al die personen zaten sedert vier jaren in de gevangenis.

Negen voortvlugtigen, waaronder vijf gewezene ministers van den groot-hertog *Leopold*, zijn veroordeeld tot levenslangen dwangarbeid.

De indruk, dien dit vonnis te Florence gemaakt heeft, is smartelijk en groot, en men twijfelt er niet aan of dezelve zal door geheel Italie, ja zelfs door gansch Europa weerklank vinden.

SPANJE.

De *Gazette van Madrid* van 1 Julij, bevat een besluit van den minister van binnenlandsche zaken, waarbij op nieuw een krediet van een millioen realen wordt toegestaan tot het onmiddelijk oprigten van een elektrieke telegraaf, waarvan de draad uitgaande van Madrid over Saragossa en Irun, met die van Bayonne in gemeenschap zal worden gebragt. Deze reeds sedert lang aangekondigde maatregel wordt ter bevordering der belangen van beide natiën genomen.

— *Madrid*, 1 Julij. De bevolking heeft gisteren de koninklijke familie bij haren terugkeer van Aranjuez met veel geestdrift ontvangen. Van het stationsgebouw van den spoorweg tot het paleis waren de straten opgepropt vol volk. Alvorens het paleis in te treden, hebben H. H. M. M., zooals gebruikelijk is, het gebed in de kerk van Atocha gedaan.

De koningin *Maria Christina* en de hertog van Rianzarès blijven voorloopig en tot hun aanstaand vertrek naar Frankrijk, te Aranjuez. Het hof zal den 4 Julij naar Granja vertrekken, werwaarts de ministers volgen zullen.

NOORD-AMERIKA.

— Tijdingen van New-York loopende tot den 18 Junij deelen het volgende mede;

Een plan tot oproer, door de slaven te New-Orleans gesmeed om die stad te vernielen, was door het gevangennemen van het hoofd des komplots verijdeld geworden. Dat plan bestond in het gelijktijdig aanvallen van het arsenaal, de winkels der zwaardvegers en de bergplaatsen van wapenen. Afzonderlijke benden zouden worden afgezonden om zich van het kruidhuis en de even beneden de stad gelegene barakken meester te maken. Vervolgens zou men de laatsten in brand gestoken hebben en die vlammen het teeken van oproer voor de slaven der naburige plantaadjes geworden zijn.

Het hoofd des komplots behoort den heer *Rushton* toe en was op weg naar de verzamelplaats te Carilton, toen hij werd opgevat. De stadsoverheid had de noodige maatregelen genomen om de rust te bewaren en ten dien einde de policie gewapend en een bataillon artillerie op de been gebragt. Onder de hoofdleiders bevindt zich een Engelschman, *Dyson* genoemd, die sedert eenigen tijd eene school hield van negerkinderen. De invloed en betrekkingen, die hem deze positie schonken benuttigende, ondernam hij eene zamenzwering te beramen, waarvan hij de ziel was en alle draden in handen hield. Zijne opvatting was gevolgelijk voldoende om het geheele plan der zamenzweerders in duigen te doen vallen, niettemin gaat de geregtelijke instructie haar gang en men veronderstelt dat die tot eene halsstraf leiden zal. Overigens heeft *Dyson* zich reeds eenmaal aan te groote vriendschap voor de negers schuldig gemaakt. Nu twee jaren geleden was hij gevangen genomen, onder de beschuldiging van eenen neger aan den arm der Justicie onttrokken te hebben. Toen wist hij zich uit die zaak te redden. doch meer dan waarschijnlijk zal dat vroeger voorval hem in de thans tegen hem ingebragte beschuldiging geen goed doen.

INGEZONDEN STUKKEN.

Denkbeelden omtrent den toestand van een deel der Inlandsch-Christelijke bevolking, en de middelen tot verbetering van hun lot aan te wenden.

Op den tweeden September des vorigen jaars werden de Godshuizen en gestichten te Samarang vereerd door een bezoek van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal.— Heeft dit bezoek bij velen eene aangename herinnering achtergelaten, in ons Protestantsch Weeshuis vooral zal het lang in gezegend aandenken blijven. De hooge Staatsman was hier geheel menschenvriend en daarom deed hij ook, met de meeste belangstelling onderzoek naar alle aangelegenheden des gestichts. Het was voorzeker voor het bestuur van ons Weeshuis en voor schrijver dezes aangenaam, de tevredenheid van Z. Exc. te bespeuren, zijne goedkeuring over wat hij gehoord en gezien had te vernemen, maar de vraag was door Z. Exc. geuit, die bij het zien van een zoo groot getal weezen in beide gestichten natuurlijk moest opkomen: Wat wordt er van die allen, wanneer zij eenmaal in de wereld terug keeren?

Het verledene is voor ons de beste tooverspiegel om daarin de toekomst te ontdekken. Z. Exc. verlangde een schriftelijk rapport, hetwelk ik in het begin dezes jaars ingzond en dat in het kort de geschiedenis behelsde van alle weezen die van 7 Julij 1851 tot Ult. December 1852 het gesticht verlaten hadden. Daaruit bleek hoofdzakelijk, dat de jongens meestal de militaire loopbaan ingetreden waren, terwijl het minder gedeelte in burgerlijke betrekking eene kostwinning vindt, en zij dus voor armoede en gebrek niet behoeven te vreezen—dat *de meisjes daarentegen, buiten staat in hun eigen onderhoud te voorzien*, dikwijls een hard lot te verduren hebben, daar zij geheel afhankelijk zijn en te strijden hebben tegen de verleiding der wereld, hetgeen oorzaak is dat bijna $^1/_3$ gedeelte van haar, door noodwang er toe gedreven wordt eene verbindtenis aan te gaan, welke strijdig is met de beginselen onzer Christelijke zedeleer, waardoor zij dus in zedelijken zin verloren zijn te achten.

Naar aanleiding van dit rapport mogt ik een schrijven van Zijne Excellentie ontvangen, waarin Z. eenige denkbeelden aangaf omtrent middelen, die zigd zouden kunnen worden, ten einde het toek lot der weesmeisjes, vooral in een zedelijk op verhelderen. Ten slotte ontving ik magtiging denkbeelden omtrent deze aangelegenheid onder medeburgers te verspreiden en hunne hulp in te r

Verschillende omstandigheden waren oorzaak, tot nog toe alleen elke geschikte gelegenheid te nam, om met mannen van rijper oordeel en me zaakkennis te raadplegen over middelen om he komstig lot onzer weezen meer te verzekeren. O redenen kon ik er moeijelijk toe besluiten *op deze* de belangstelling van alle weldenkenden voor h te wekken, daar ik zeer wel weet, dat men in h gemeen wel medelijden gevoelt met ongelukkige ren, die de ouderlijke liefde en zorg moeten mis welligt nooit hebben gekend — maar er slechts gen zijn, die begrijpen en gevoelen hoe deernisw het lot is van haar, die tot de jaren van ondersch gekomen alleen staat op de wijde wereld.

In vele opzigten even hulpbehoevend als het is zij geheel afhankelijk van de luimen van he haar, soms uit eenig gevoel van medelijden, me uit inzigt en om eigen gemak of voordeel van v en kleeding willen voorzien. Er is geene vade die haar op haar levenspad geleidt en er bestaat, moederlijk oog dat over haar waakt; geen woor Christenlijke liefde dat haar vertroost of verma waarschuwt tegen de verleiding der wereld word toegesproken.

Maar dagelijks verneemt zij de lokstem der z overal heeft zij het kwade voorbeeld van a voor oogen en wat zal dus haar lot zijn?

Maar zal men welligt tegenwerpen, de weezen ten immers eene Christenlijke opvoeding, zij k dus hunnen pligt en voor hen, even als voor ied der staat immers Gods bedehuis open, waar zij di durig kunnen hooren verkondigen?

Gaarne wil ik toestemmen, dat de weesmeisjes, w zij de wereld intreden, bekend zijn gemaakt met sen van het Evangelie en de heilige gelofte hebb gelegd daar naar te leven. Geen Evangeliedi geen gemoedelijk Christen zal haar goeden raad of weigeren, waar zij die zoeken willen; maar zullen zij *door* alleen kracht kunnen ontvangen om in hare voornemens te volharden? wanneer zij zonder vri beschermer alléén staan op de wereld en de moei keuze doen moeten tusschen eene levenswijze, die zoo velen gevolgd wordt en haar een onbezorgd misschien zelfs genot en weelde belooft en daar over, hare armoede, eene toekomst vol ontbe van allerlei aard — zelfverloochening — de zw strijd, die den mensch heeft te strijden.

Ook weet ik zeer wel, dat er sommigen met den lach der bespotting op zulke weezen nederzien, eenige van haar in dien strijd niet zijn bezweke getuigt echter van weinig nadenken en groote l loosheid, wanneer iemand daarom ook de *niet* lene, het grootste gedeelte, veroordeelt. En wie het regt den staf te breken over ongelukkigen, a nooit eene reddende hand is toegereikt? daar e ver ik weet, nog nooit een middel is beproefd, toekomstig lot der weesmeisjes of van andere I sche Christenmeisjes uit die klasse der maats eenigzins te verzekeren, en haar aldus voor ong behoeden.

Verschillende voorbeelden zou ik kunnen aa om te bewijzen, hoe sommigen, die ik thans als ve moet achten, zich niet moedwillig in haar verder ben gestort, maar na langen en zwaren strijd, zij vallen als slagtoffers van het gebrekkige in de org onzer Indische maatschappij. En daar in den re zelfde oorzaken dezelfde gevolgen hebben, is het te zien, dat het toekomstig lot onzer weezen in een lijk opzigt altijd treurig zal zijn, zoo lang niet h komstige *positie in de wereld* meer gewaarbo Dezen, hare stoffelijke welvaart voor de toekomst zekeren, zal zeer moeijelijk zijn zoo lang de in onzer maatschappij onveranderd blijft, zoo als zij t

Ik ben echter overtuigd dat niet de weezen zulke voor hun stoffelijk, en vooral voor hun z welzijn treurige vooruitzigten hebben, maar d groot gedeelte onzer Inlandsch-Christelijke bev namelijk de geheele mingegoede klasse, in een s lijken toestand verkeert als onze weezen, en dat dien toestand groote verbeteringen *kunnen* wor stand gebragt, wannneer slechts alle weldenkenden toe krachtdadig zamenwerken.

Daar schrijver dezer nu geene mogelijkheid za wilde hij *iets* verrigten, zijne bemoeijingen tot den der weezen te beperken—daar hij geen *bepaald* wist of weet aan te wijzen, waardoor het toekom der weezen kan worden verzekerd, maar slechts algemeene maatregelen kan voorstellen, die evene passelijk zijn op de genoemde klasse van mens durfde hij zich niet vermeten voor zijne medeb denkbeelden te opperen, die zoo velen hunner meerdere juistheid en helderheid kunnen uiten, of regelen tot herstel van maatschappelijke gebreke te wijzen, waar zoo velen hunner dit met veel mee nis van zaken doen kunnen.

Dat deze schroom nog werd vermeerderd door de dat sommigen over mijn schrijven een hard en o oordeel vellen of het verwaand vinden mogten, Regent van een Weeshuis, zoo openbaar zijne ning durfde zeggen, behoef ik naauwelijks te v den. Bovendien maakten in de laatste maanden werkzaamheden aan deze betrekking verbonden ziekten en huisselijke rampen, zoowel in mijn gezin als onder de weezen, het mij moeijelijk gedachten tot dit werk te bepalen, maar toch de om, al zij het dan ook zeer weinig, *iets* tot he ner minder gelukkige naasten te verrigten—het v wen op de menschlievende gezindheid mijner m gers en dat zij, om het goede doel door mij beoo gebrekkige mijner poging met verschooning zu oordeelen—de hoop dat ieder, die meerdere erv een dieperen blik in het wezen der zaak bez hierdoor zal worden uitgelokt zijne betere denk openbaar te maken—en eindelijk het geloof Gods zegen deze poging niet geheel nutteloos daar Zijne kracht in onze zwakheid volbragt geven mij moed mijne denkbeelden te uiten.

(*Wordt vervolgd.*)

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 3 September 1853, No. 70.

Maatschappij tot Nut van 't Algemeen te Soerabaya.

In het *Indisch Schoolblad*, zoowel als in de Soera-yasche *Oostpost*, heeft men dezer dagen artikelen getroffen, waarin met toejuiching en grooten lof er de werkzaamheden van de Afdeeling der Maat-appij: *Tot Nut van 't Algemeen* te Soerabaya wordt proken. Zij verdient zulks ook, want hoewel die e afdeeling lang en vast geslapen heeft, ontwikkelt zich nu, met zulk eene kracht tot beschaving en lichting, als of zij daartoe door stoom gedreven werd Hoezeer er weinig belangstelling onder de meeste leden wordt aangetroffen, blijkende uit het geringe tal derzelven, dat de vergaderingen bijwoont zijn venwel de geprojecteerde ontwerpen van dat ligchaam otsch te noemen: twee scholen, een voor Javanen, het lezen en schrijven in hunne taal en een wei- rekenen te leeren; — en eene ter opleiding van ropesche jonge lieden tot den ambachtsstand werden een kort tijdsverloop tot stand gebragt.

Door de milde gaven van het Soerabayasch publiek door de sub-kommissie van onderwijs ondersteund het afstaan der gouvernements schoolgebouwen, werd gebrek aan middelen en localiteit uit den weg geruimd.

De ambachtsschool nu eenmaal geopend zijnde, is het wenschen, dat zij van langen duur moge zijn; hier- is eene der hoofdvereischten, dat zij, die medewer- tot onderrigting van de jeugdige leerlingen, niet ergeplaatst of om andere oorzaken van dat onderwijs etrokken worden; want dan lag vermoedelijk de am-chtsschool in duigen.

Jammer is het wel, dat de voorstellen tot oprigting Javaansche-school alléén door de directie zijn geschied, want toen de toestemming van het Gouvernement tot de oprigting dier school was ingekomen, en de leden daarvan kennis bekwamen, waren er velen hunner van meening, dat er nog te veel aan de ontwikkeling van de afstammelingen onzer Natie ontbrak, dan dat men reeds over konde gaan, tot de verlichting of beschaving van den Inlander. Te laat was het echter om van die oprigting af te zien, daar men een gek figuur zoude gemaakt hebben, na éénmaal eene toestemming daartoe te hebben erlangd, daarvan geen gebruik te maken.

Sedert een geruimen tijd hebben wij niet meer het genoegen gehad. om voorlezingen te hooren voordragen, hoezeer ook onder de leden menig kundig persoon, daarvoor berekend, te vinden is. Wat tot dat stilzwijgen aanleiding heeft gegeven, begrijpen wij minder. Wij kunnen echter niet gelooven, dat door een plaats gehad hebbende voordragt, die wat bont en grof was geschetst, en waarvoor die redenaar niet minder door het publiek is doorgehaald, het sluiten der monden heeft veroorzaakt. Dit ware te betreuren, te meer zoo men overweegt, dat het den bloei van deze afdeeling zoodanig knakken zou, dat de hoop op het afwerpen der gewenschte vruchten geheel en al vervallen moest; raakte de afdeeling weder in slaap, wie weet of zij dan wel ooit weder zoude ontwaken!!

Wij zien dus met ongeduld eene vergadering te gemoet, waarin een lezer het spreekgestoelte zal betreden.

Overbodig zou het zijn op te merkeu, dat wanneer er geene, of wel zoo weinige voorlezingen plaats vinden, dat dan ook het grootste getal der leden daarmede geen genoegen nemen zal, en zij ook misschien niet langer genegen zullen zijn, om voor eene Javaansche-school, men moge dezelve dan ook, voor de ontwikkeling van den Inlander nog zoo aanprijzen, gelden bij te dragen, die zij tot een nuttiger doeleinde kunnen besteden.

Wij hopen door dit schrijven te voorkomen, dat deze zoo oude afdeeling even als vroeger haren negativen toestand zal aannemen.

Een lid der maatschappij: Tot Nut van 't Algemeen te Soerabaya.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
26	Nederlandsch	Neerlands Koningin	E. Vonk	Batavia		Patjitan
30	»		P. Arenspoot	»	29 Aug.	Amsterdam
—	Fransch	Milan	Geron	Singapore	— »	Mouritius
—	Nederlandsch	St. Helena	F. Keus	Batavia	28 »	Rotterdam
—	Fransch	Jules Cezar	Lesergeant	»	— »	Havre
31	Nederlandsch	Drie Vrienden	L. P. Anderson	Swan-sea	5 Mei	Hongkong
—	Engelsch	Sylph	Thompson	Singapore	11 Aug.	Port-Philip
—	Nederlandsch	Europa	Keus	Batavia	30 »	Rotterdam
—	Amerikaansch	Ravor	Steele	Shanghai	— »	London
—	Engelsch	Cry Vlit	A. Enright	Hongkong	2 Aug.	Liverpool
1	»	Cairn Gorm	Robertson	Macao	6 »	London

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
30	Nederl. Indisch	Naim Balgijer	Sech Fagie	Paradessie	26 Aug.	
—	Engelsch	Nyne	Obruire	Bristol.	28 Maart	
31	»	stoomb. Chusan	Down	Austalie	28 Julij	
—	Nederl. Indisch	stoomb. Banda	Schmidt	Soerabaya	29 Aug.	
—	Nederlandsch	Hendrik	van der Höeven	Bantam	30 »	
—	»	van Galsn	Smit	terug uit zee		
—	Nederl. Indisch	Abdul Rachman	Mashoot	Koetie	18 Aug.	
—	» »	Venus	Kerto	Balie		
1	» »	Hapheen	Naridin	Samarang	27 Aug.	
—	Bremer	Auguste	Langenberg	Bremen	27 Mei	
—	Nederlandsch	Doggersbank	Kerkhoven	Soerabaya	26 Aug.	
2	Nederl. Indisch	Passekan	Tan Pekgiok			
—	» »	Faidul Rachman				

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Aug. 31	Nederlandsch	Jan van Hoorn	Bouten	Samarang
—	Nederl. Indisch	Generaal Michiels	H. Prosser	»
Sept. 1	Amerikaansch	Winged Racer	Homan	New-York
—	Nederl. Indisch	Djelanie	Said Alie	Samarang
—	» »	Tartar	Sim Pie	Pekalongan
—	Engelsch	stooms. Chusan	Down	Singapore
—	Nederl. Indisch	Fathool Moebark	Machmoet	Samarang en Soerabaya
—	» »	Marsoek	Sech Sahab	Tagal en Pecalongan
—	Engelsch	Champion	Welig	Adelaide
—	Nederlandsch	Henriette Klassina	Hagen	Singapore
2	»	Anna Maria Wilhelmina	Fischer	Soerabaya
—	Nederl. Indisch	Tadjil Moelook	Sech Hobus	Banka
—	Engelsch	Jenny Lind	Lloyd	Sydney
—	Deensch	Sybille	A. Schäfer	Samarang
—	Nederl. Indisch	Alnoer	Sech Baharmoes	»

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Stad's Hertogenbosch	van den Braak	Nederland	B. Kopersmit en co.
»	Weltevreden	Teerlink		»
»	luit. adm. Stellingwerf	Mispelblom Meyer		Kreglinger, Dummler en co.
»	Christophorus Columbus	Groenewaud		E. Moorman en co.
»	Magdalena	Klein	Soerabaya	Tiedeman en van der Burg.
»	Mathilda	Wriborg		»
»	Generaal List	K. Latjens	Cheribon	Paine, Stricker en co.
»	Henrica	de Boer		Pandel en Stiehaus.
»	Jacoba	Boursse		de Weerdt, Ruyl en co.
»	Susanna Geertruida	Steenveld		»
»	Tagal	Gobel	Nederland	»
»	Hendrik	v. d. Hooven		»
»	Batavier *	Uil		van Ommeren, Rueb en co.
»	Nagasakie *	F. A. Bunnemeyer	Rotterdam	»
»	Ardjoeno	Post		Haager en Schuurman
»	Koophandel	de Boer	Padang	»
Nederl. Indisch	stooms. Banda	Schmidt	Soerabaya en Samarang	B. Kopersmit en co.
»	Venus	Kerto		McEwen en co.
»	Almansoor Sarie	Mocht Said	Samarang en Bajerm.	D. N. Buys en co.
»	Thay Goan	Sech Alhabsie	Singapore	Coulster
»	Al Aloewie	Sech Bafadal	Banka	»
»	Djoeharie	Mocht. Assiek	»	»
»	Elmachlar	Said Molahaila	Soerabaya	»
»	Sayan Maskoor	Hadjie Oesoop	Samarang	»
»	Abdul Rachman	Mashoot		»
»	Passekan	Tan Pekgiok		»
»	Faidul Rachman			»
»	Fathul Barie	Schippers		B. Andreas en co.
»	Naim Balhaer	Sech Fagie		
»	Hap Heen	Naridien		
Engelsch	Mahamed Samdany	Butter		
»	Duke of Wellington	Smith		Pitcairn, Syme en co.
»	Glendaragh	And. White	Samarang	»
»	Abyssinia	John Terrer		»
»	Martin Luther	Ross	Sydney	Hunter, Houghton en co.
»	Marshall Bennet	Harris	Holland	»
»	St. Vincent	Young	»	»
»	Fanny Fisher	C. Hanold	Sydney	»
Bremer	Emigrant	Andressen	Nederland	Bahre en Kinder
»	Auguste	Langenberg		Busing, Schroder en co.
Hamburgsch	Maria Christina	Vos	Singapore	E. Moormann en co.
»	Java	Christiansen	Nederland	Metzendorff, Wilmans en co.
Amerikaansch	E. Corning	Groves		Paine. Stricker en co.
»	Eastern Star	McKey	Boston	»

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het Eng. stooms. *Chusan: 26 passagiers.*

Met het N. I. stooms. *Banda:* de heeren *van Utenhoven. — Smith en zoon. — Kruseman, — Gerlach. — Reuter. — Buyn. — ter Bruwmeler.*— Mevr. *Geurike. — Impey. — Fromsson. — Andrea. — van Leeuwen. — Z. M. troepen.*

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Ned. schip *Generaal Michiels:* Mevr. *Prosser.*

Met het N. I. schip *Tartar:* Mevr. *A. M. B. van Sprangh.*

Handelsberigten.

Aanvoer.

Van Samarang per ned ind. bark *Elmachlaar* gez. Aboe Bakar bin Hoesin.

1706 pic. rijst. 517 st. led. tonn. 3 do. chin. ledikant. 20 do. do. tafels. 1 kt. lanthaarn. *Gouw Kangsoeij.*

14 pakk. gelooid leder. 1 do. 1 kt. inl. medicijn. $2^{4}/_{12}$ doz. rotting stoelen. 1 kt. bat. kleedjes. $6^{1}/_{2}$ corg. do. doeken. 8 rol chin. zijde 8 doos. do. gouddraad. *Order.*

$1^{1}/_{2}$ cod. stroo matten. $1^{1}/_{2}$ do. bat. kleedjes. $1^{1}/_{2}$ do. do. sarongs. 10 doz. water glazen. 1 kt. wajers. 36 st. sjawls. *de Gezagvoerder.*

4 cod. sarongs. 10 st. stroo matten. 1 do. arab mutsen. *Sech Moebarak.*

1 kt. muilen. 6 cod. blikk. tromm. 3 do. bat. doeken. 5 pr. inl. schoenen. 1 pak zijde ginghams. 5 do. do. doeken. *Sech Abdul Rachman.*

1 kt. leder. *Adam en co.*

2 kn. manufact. *L. Platon.*

85 vn. vatwerk. *Goring en co.*

1 kt. koperwerk. 24 cod. bat. doeken. 30 ps. kop. ketels. 2 cod. st. mutjes. *Sech Mohamat.*

Van Samarang per eng. schip *Fannij Fisher* kapt. Hanald.

43 pic. rotting $2467^{94}/_{100}$ do. suiker. $35^{07}/_{100}$ do. koffij. 17500 ps. java suiker. 8 pakk. do. do. *lading voor Australie.*

Van Bushere per ned. schip *Fathul Bahrie* kapt, Schipper agt Kopersmit en co.

3116 zakk. tarwe. 516 do. dadels. 81 bundels was. 638 baltj. ghie. 50 do. wijn. 35 kn. rozen water. 30 zakk. zaad. 12 do. amandelen. 47 kn. rozijnen. 4 zakk. amandelen. 68 do. comijn. zaad. 3 do. zwt. do. 2 do. anijs do. 7 kn. rozijnen. 100 baaltj. rosewater. 2 bud. gedr. visch. 3426 ks. do. vrucht. 27 baaltj. ghie. 13 do. anijs. 1 zak rogge. 2 kt. confituren. 1 do. zuren. 4 do. azijn. 4 do. rosewater. 1 do. lampen. 1 do. aardewerk. 1 do. zakken. 1 do. rijst. 1 zak. tabak. 2 do. confituren. 1 bundels pijpen. 5 water. potten. 1 corg. doeken. 1 pak gouden ducatons. 215 bundels was. *B. Andreas.*

2 kn. zuren. 1. do. divers. 2 bundel kat. *A. P. Aganoor.*

3 baaltj. 1 kt. divers. 1 do. wijn. 1 zak gedr. visch. *Zakara.*

2 kn. 1 zak diversen. *J. Arathoon.*

Vau Rotterdam per ned. schip *Weltevreden* kapt. H. Teerling agt. B. Kopersmit en co.

628 coll. manufact. 105 vaten boter. 164 pakk. koffij zakk. *N.H.M.*

302400 n. ℔. steenkolen. *Cores de Vries.*

900 keld. genever. *E. Moormann en co.*

17 kn. manfact. 77 vn. koolteer. 2 bn. zakken 50 keld. genever. 15 vaten bier. *de Weerdt Ruyl en co.*

575 keld. genev. *Tiedeman en v. d. Burg.*

7 kn. ijzerwerk. *Bahre en Kinder.*

3 kn. ijzerwerk. *Pandel en Stiehaus.*

2001 bundels ijzer. *Metzendorff Wilmans en co.*

70 kn. wijn. 40 oxh. do. 100 ks. cognac. *van der Does.*

1 kt. galanterien. *MacLaine Watson en co.*

28 coll. provisien. *Laugier Esmiol.*

3 kn. boeken. *Lange en co.*

1 kn. diversen. *Ducommun.*

8 kn. meubelen. 1 do. muziek instrumenten. *B. Kopersmit en co.*

265 coll. provisien. 200 hamm. 20 kn. bier. *Grder.*

Van Amsterdam per ned. schip *Luitenant Admiraal Stelling-werf* kapt Mispelblom Meyer agt. Kreglinger Dummler en co.

505 blokken lood. 12 vn. spijkers. 3 do. koper. 1 do. klink nagels.

3 kn. blaauw bakken. 10 do. vuur steenen. 25 vn. do. cement. 1 kt. scharen en schoppen. 57 kn. gewev. katoen. 423 do. witt. do. *N. H. M.*

100 mn. bier. 20 bn. 32 kn. koopmanschappen. *E. Moormann en co.*

38 bn. ong. calicots. 20 kn. gebl. do. *de Weerdt Ruyl en co.*

8 kn. papier. 60 do. manufact. 56 do. 1 vat 2 mn. ingel goederen. 118 kn. bier. *Kreglinger Dummler en co.*

31 kn. manufact. *Order.*

2183 st. marmer steenen. 10 kn. koopmanschapp. *Bahre en Kinder.*

50 kn. calicots. *B. Kopersmit en co.*

4 bn. manufact. *Busing Schroder en co.*

32 vn. teer. *de Agenten.*

Van Padang per ned. schip *Koophandel* kapt. de Boer agt. Haager en Schuurman.

$2915^{32}/_{100}$ pic. koffij. *Agenten.*

$375^{75}/_{100}$ pic. koffij. 35 do. rotting. 200 batta matten. *Go Kianhian.*

3400 pic. koffij. *Morgan Melbourn en co.*

Van Soerabaya per ned. schip *Nagacakie* kapt. Bunnemeyer.

36 pic. rotting. 105 do. gom. damm. $50/_{1}$ legg. arak. 450 pic. suiker 2000 do. tin. 1350 rijst. 583 do. gom elastiek. $50/_{1}$ leggers arak. $2950^{44}/_{100}$ pic. tabak. 4 kn. kleeding. stukken. 1 do. thee. 1 do. gember. 1 do. jap. mandj. 2 do. wapenen. *Order.*

Van Koeti per ned. ind. schoener *Abdul Rachman* kapt. gez. Hadjie Masoot.

800 pic. bind rotting. 38 do. klapp. olie. 9 do. was. *Gezagvoerder.*

Van Balie Badong per balische schoener. *Venris* gez. Kertan agt. McEwen en co.

138 zakk. katjang. 123 do. ketan. 30 do. rijst. 167 do. koffij. 20 vn. olie. 14 bn. masoeij. *Agenten.*

30 coll. divers. *voor de Tentoonstelling.*

Van Soerabaya per ned. ind. bark *Saijan Maskoor* gez. Hadjie Oesoep

29 pakk. offer papier. 31 do. papier paijongs. 5 kisten. chin. thee. 1 do. do. medicijn. 2 pr. do. lanthaarn. 1 kt. kleinigheden. *Tan Hong.*

83 ks. rhijn wijn. *Gumprich.*

519 st. gouvernements balken.

Van Rembang. per. ind. bark *Naim Balhair* gez. Sech Achmat bin Oemar Fagie.

50 pakj. zeep. *Gezagvoerder.*

en Gouvernements. zout.

Uitvoer.

Naar Rotterdam per ned. schip *Europa* kapt. D. Keus.

350 pic. tin. 150 do. rotting. $12000^{55}/_{100}$ do, $5753^{80}/_{100}$ do. koffij. *N. H. M.*

2 provisien *Reynst en Vinju.*

3 kn. gember. 4 vn. meel. *Kessler.*

Naar Australia via Samarang per ned. schip *Generaal Michiels* kapt. H. Prosser.

2800 st. planken. 25 pic. rotting. 4000 stroo zakk. *Haager Schuurman en co.*

990 pic. suiker. 55 do. koffij. 1 kt. schilderijen. 7000 st. stroo zakken. *Morgan Melbourn en co.*

160 pic. rijst. *MacLaine Watson en co.*

Naar Nederland via Samarang per ned. schip *Jan van Hoorn* kapt. Bouten.

50 pic. rotting. 367 do. suiker. $3^{77}/_{100}$ do. gutha percha. *B. Kopersmit en co.*

20 pic. niela. *B. van Leeuwen. en co.*

100 legg. arak. *v. Ommeren Rueb en co.*

Naar Australia over Samar. per deensch schip *Cijbele* kapt. Scheafer.

100 vs. cognac. 25 vn. do. 100 ks. do. 50 pic. rotting. 200 do. rijst. 1 kt. bamb. hoeden. 428 pic. koffij. 38 do. suiker. 5000 st. zakk. 1 baal matrassen. 3 kn. meubels. 3 pic. kruidnagels. 3 do. kaneel. *E. Moormann en co.*

4 kn. modewaren. 2 do. vlagdoek. 1 do. dames. schoen. 4 do. doeken 4 do. katoen modewaren *Pandel en Stiehaus.*

160 pic. koffij. 50 do. zwt. peper. *MacLaine Watson en co.*

2 kn. klokken. *Tiedeman en v. d. Burg.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.